

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.235/2022/9. sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2022. június 22. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

végzést:

Az emberölés büntette miatt ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2022. március 31. napján kihirdetett 2.B.472/2021/30. számú ítéletét helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig fogvatartásban töltött időt.

A másodfokú végzés ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék 2.B.472/2021/30. számú ítéletével... vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntetésében [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés]. Ezért őt 9 év szabadságvesztés büntetésre és 9 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapította meg. Kimondta, hogy a vádlott legkorábban a kiszabott büntetés kétharmad részének, de legkevesebb három hónap kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a szabadságvesztés tartamába beszámította. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[2] A törvényszék ítélete ellen az ügyészség a vádlott terhére, a szabadságvesztés büntetés és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítása iránt jelentett be fellebbezést. ... vádlott és védője eltérő minősítés megállapítása, illetve enyhítés végett fellebbezett.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.417/2021/8. számú átiratában az ügyészség jogorvoslatát fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

[4] Rámutatott, hogy a törvényszék a perjogi hibától mentes bizonyítási eljárás eredményeként teljes mértékben megalapozott tényállást állapított meg. Helytálló következtetést vont a vádlott bűnösségére és a bűncselekmény minősítése is törvényes. Az ezt sérelmező védelmi jogorvoslatok eredményre nem vezethetnek.

[5] Noha a vádlott nem védekezésre képtelen személy sérelmére valósította meg az ölési cselekményt, a sértett aktuális állapota mindenképp kiszolgáltatottá, az erőszakkal szembeni

védekezésében korlátozottá tette őt. Ez a tény, valamint annak megfontolása, hogy szállásadója és egyben barátja életére tört, ittas állapota mellett olyan jelentős súlyosító körülmény, amely börtönbüntetésének, és azzal arányosan mellékbüntetésének súlyosítását feltétlenül indokolja. Az emberi élettől megfosztás visszafordíthatatlan büntetés. Álláspontja szerint a vádlott és védőjének a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezése ugyancsak nem foghat helyt.

[6] Mindezek alapján indítványozta a törvényszék határozatának megváltoztatását, a vádlottal szemben kiszabott börtönbüntetés számottevő súlyosítását és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés maximális tartamban való megállapítását.

[7] A védő fellebbezésének írásbeli indokolásában előadta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mert a megállapított tényállás ellentétes a bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával és az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett.

[8] Téves az a következtetése az elsőfokú bíróságnak, hogy mivel megállapítható, miszerint a vádlott percekig szorította a sértett nyakát, ebből az következik, hogy a vádlottnak ölési szándéka volt. Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azt, hogy a szakértő megállapítása szerint a sértettnek el kellett vesztítenie az eszméletét nyakának hosszú ideig tartó leszorítása miatt és ezt követően a vádlott ököllel közepes erővel megütötte a sértettet azért, hogy nyomatékot adjon kérésének arra vonatkozóan, hogy a sértett fejezze be az ordibálást és a vádlott pihenhessen. Mindezek következtében az állapítható meg, hogy a vádlott nem tudta, hogy a sértett meghalt, mindössze azt hitte, hogy elájult. Mindez azt erősíti, hogy a vádlott szándéka nem irányult a sértett halálának előidézésére. A törvényszék a szubjektív és objektív tényezők értékelését követően tévesen állapította meg azt, hogy következtetést lehet levonni a vádlott emberölési szándékára. Álláspontja szerint ugyanis a nyak szorítása okozhat halált, azonban testi sértési szándékot ugyanúgy megalapozhat. Az elsőfokú bíróság szerint a vádlottnál az alanyi tényezők, így a kudarcélmény, a csapdahelyzetbe kerülése és az, hogy nem tudott pihenni, vezettek ahhoz, hogy indulatos állapotba került, és eshetőleges szándékkal megölte a sértettet. Azonban mindez álláspontja szerint nem alapozza meg kétséget kizáróan a vádlott motivációját. A vádlottnak nem állt érdekében a sértett megölése, mivel a saját életét is tönkretette, hiszen tervei, céljai voltak. Neki csak az volt a szándéka, hogy a sértettet kissé megijessze annak céljából, hogy befejezze az esti italozásokat és ő maga pihenni tudjon.

[9] A terhelt utócsелеkménye, mely szerint a helyszínről nem menekült el, nem igyekezett a nyomokat eltüntetni, telefonos hívásai alkalmával ijedtnek és kétségbeesettnek tűnt, valamint, hogy elismerte a sértett bántalmazását, arra utalnak, hogy nem állt szándékában a halálos eredmény előidézése. Mindezek alapján elsődlegesen kérte a vádlott felmentését az emberölés büntetnének vádja alól és bűnösségének halált okozó testi sértés büntetnében való megállapítását.

[10] Ezen túl rámutatott, hogy a vádlottnak nem volt indítéka az emberölésre, az csak a tudat elhomályosulása következtében jöhetett létre, mint indulati cselekmény, azt követően, hogy a sértett tovább kiabált és agresszíven viselkedett a terhelttel.

[11] Az, hogy hosszú időn keresztül nem hagyta éjszaka aludni a terheltet a sértett, álláspontja szerint lehet méltányolható ok, amely megalapozhatja az erős felindulásban elkövetett emberölés büntettének megállapítását. Ezért másodlagosan ezen bűncselekmény megállapítására tett indítványt.

[12] Mindezek következtében pedig kérte a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetés és közügyektől eltiltás mellékbüntetés lényeges enyhítését. Rámutatott, hogy téves a megyei főügyészség fellebbezésének indokolásában megjelölt középérték, hiszen az nem 15, hanem 10 év. Mivel ezt a fellebbviteli főügyészség nem korrigálta, valószínűsíthető álláspontja szerint, hogy a fellebbviteli főügyészség is ehhez mérte a súlyosítás indokoltságát. Kérte figyelembe venni az enyhítő körülményeket, azaz, hogy a vádlott büntetve még nem volt, önként ment be a nyomozó hatósághoz és elismerte a testi sértés elkövetését, 1 év 2 hónapja letartóztatásban van, dolgozik, segített az ukrán terheltek vonatkozásában a tolmácsolásban, és, hogy nagyon megbánta a cselekményét.

[13] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet elleni fellebbezések elbírálására a Büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban Be.) 599. § (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tűzött.

[14] A nyilvános ülésen az ügyész nem vett részt. A védő a fellebbezés írásbeli indokolásának megfelelően kérte a törvényszék ítéletének megváltoztatását.

[15] A vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában megbánását hangoztatta. Hangsúlyozta, hogy nem kívánta kioltani a sértett életét. Az első fokon kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítését kérte.

[16] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbírált. Ennek megfelelően az ítélet megalapozottságát, az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió). A Be-ben főszabály a teljes körű felülbírálat, azonban a törvény a korlátozott fellebbezéshez igazodva megteremti a részleges revíziót is büntetőjogi főkérdésekben (pl. szankció). Jelen esetben a védelmi fellebbezések a megállapított tényállást is támadták, ezért a korlátozott felülbírálatnak eljárási akadálya volt, ami kötelezően teljes revíziót vont maga után.

[17] A felülbírálat során a másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályoknak megfelelően folytatta le. Nem vétett sem abszolút eljárási szabálysértést [Be. 608. § (1) bekezdés a-f) pont], sem olyan relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1), (2) bekezdés], mely az érdemi felülbírálatot kizárná, vagy amelynek kiküszöbölésére bizonyítást kellene felvenni. Ilyenre a perorvoslatok nem is hivatkoztak.

[18] A törvényszék a Be. 163. § (1), (2), (3) bekezdésében írt ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és megalapozott tényállást állapított meg, mely a Be. 591. § (1) bekezdésében írt tényálláshoz kötöttség elvéből eredően a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

[19] Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika törvényei szerint kifogástalanul értékelte. Következtetései perrendszerűek és a hibátlanul értékelt bizonyítás anyagán nyugszanak. A törvényszék vizsgálta a vádlottak vallomását, melyek részben a vádat támogató terhelő bizonyítékot jelentettek. Értékelés körébe vonta a személyi bizonyítás során a lényeges tanúvallomásokat, a szakértői bizonyítást is a szükséges részletességgel folytatta le, és nem maradt el a meghatározó tárgyi-okirati bizonyítékok mérlegre tétele sem. Az elsőfokú ítéletet a másodfokú bíróság – megalapozatlansági hibát nem észlelve – megalapozottnak tartotta, melyre érdemi döntés volt alapítható. A másodfokú eljárásban főszabályként a tényálláshoz kötöttség elve alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás az irányadó, melynek elvi alapja, hogy a bizonyítékokat közvetlenül megvizsgáló és széleskörűen értékelő elsőbírósági fórum minősül a ténybírósnak. A tényálláshoz kötöttség elve alól kivétel, ha a tényállás megalapozatlan. A megalapozatlanságnak a Be. 592. § (1), (2) bekezdésébe írt okai azonban nem voltak megállapíthatók. Sem felderítetlenség, sem érdemi hiányosság nem volt tetten érhető, mint ahogy iratellenesség és helytelen ténybeli következtetések sem. Az elsőfokú bíróság okszerű bizonyíték-értékelő tevékenysége a másodfokú eljárásban nem mérlegelhető felül.

[20] A vádlott kihallgatásán túl tanúkat hallgatott ki, szakértői véleményeket és nyilatkozatokat, illetve egyéb okirati bizonyítékokat értékelt a tényállás megállapításánál. Kétségtelen, hogy – mint majd minden élet elleni befejezett bűncselekmény esetén – jelen ügyben is viszonylag kevés közvetlen bizonyíték állt a tényállás megállapításához a bíróság rendelkezésére, azonban a törvényszék által mérlegelt bizonyítékok alapján a tényállás aggálymentesen megállapítható volt. Mérlegelési tevékenysége során részletesen foglalkozott a vádlott védekezésével, azt egybevetette az eljárás során keletkezett egyéb bizonyítékkal.

[21] A fentiek alapján a bizonyítékok értékelése során az elsőfokú bíróság hibát nem vétett, indokolási kötelezettségét is teljesítette és az általa megállapított tényállás is mindenben megalapozott. A tényállás megalapozottsága miatt a másodfokú eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére lehetőség nincs. Valójában a védelmi fellebbezés sem támadta a tényállást, hanem abból a vádlott szándékára vont első bírói következtetés helyességét kérdőjelezte meg.

[22] A megalapozott tényállásból okszerűen következtetett a törvényszék a vádlott bűnösségére, és cselekményének jogi minősítése is törvényes.

[23] Nem osztotta az ítéltábla a védő azon álláspontját, mely szerint a vádlott cselekményével halált okozó testi sértés büntettét követte volna el, mivel szándéka nem terjedt ki a sértett halálára, hiszen erre motivációja sem volt.

[24] Az elsőfokú bíróság igen alaposan vizsgálta a vádlott tudattartalmát, és helytállóan mutatott rá, hogy amikor a terhelt percig szorította a sértett nyakát, akkor mindenképpen fel kellett merülnie tudatában a halálos eredmény bekövetkezése lehetőségének. A védelmi felvetésre reagálva rámutat az ítéltábla, hogy nem azt állapította meg a törvényszék, miszerint a vádlott kívánta volna a sértett halálát, hanem az eshetőleges szándékát állapította meg, azaz azt, hogy belenyugodott abba, hogy a sértett halálát okozhatja (elsőfokú ítélet [51] bekezdés), így tehát célzatot, motivációt sem állapított meg.

[25] Szintén a tárgyi és alanyi oldal elemeinek vizsgálatával vetette el a törvényszék az erős felindulásban elkövetett emberölés büntetnének megállapíthatóságát. Az ítéltábla nem ért egyet azzal a védői felvetéssel, mely szerint az, hogy valakit akár tartósan zavar egy másik ember a pihenésében, méltányolható okot jelentene ezen személy életének kioltására.

[26] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket helyesen feltárta és a büntetési céloknak megfelelő, a büntetéskiszabási elvekkel összhangban álló, tetterányos büntetést szabott ki, mely szükséges, egyben elégséges és megfelel az egyéniesítés elveinek is.

[27] A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el (egyéni és általános megelőzés). A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést e törvényben meghatározott keretek között, a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez. A büntetés kiszabása során igen hangsúlyos az egyéniesítés, valamint a szankciónak a tett arányához igazodása. A büntetéskiszabás során a büntetőjog általános elveire, és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményekre is figyelemmel kell lenni. „A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelnie az arányosságnak, a szükségszerűségnek és az ultima ratio elveinek” (1214/B/1990 AB határozat).

[28] Tekintettel elsősorban arra, hogy a vádlott a bűncselekményt eshetőleges szándékkal követte el, büntetlen előéletére és megbánására, a középérték közelében kiszabott büntetés eltúlzottan enyhének nem minősíthető. Ennek megfelelően az ítéltábla nem találta megalapozottnak az ügyészség súlyosítást célzó jogorvoslatát.

[29] A büntetés ugyanakkor nem túl szigorú, lényeges enyhítésére az ítéltábla nem látott alapot, ezért a védelmi fellebbezések az enyhítésre irányulóan sem voltak alaposak.

[30] Törvényesen határozta meg az elsőfokú bíróság a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát és a vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságát.

[31] Az ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései a törvénynek megfelelnek.

[32] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és 605. § (1), (2) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[33] Az előzetes fogvatartás beszámítására vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

[34] A másodfokú határozat elleni fellebbezést a Be. 605. § kizárja.

Debrecen 2022. június 22.

Dr. Gömöri Olivér sk. tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Elek Balázs sk. bíró, Dr. Sörös László sk. bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 2.B.472/2021/30. számú ítélete a másodfokú határozat által a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen 2022. június 22.

Dr. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke